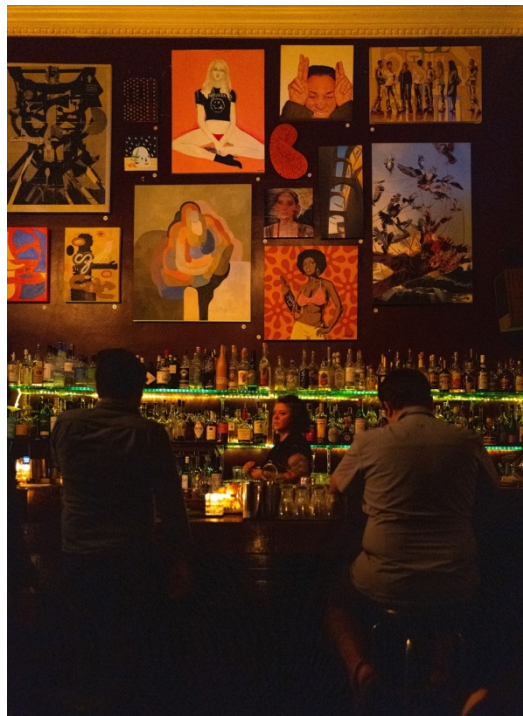

IWONA

Een volle minuut lang staar ik naar de groezelige envelop in mijn handen. “Meneer Vandra” staat er met vlekkerige balpen in het midden geschreven. Geen postzegel, zelfs geen adres. Iemand had deze envelop hier in de brievenbus gestopt.

Vandra, lees ik opnieuw. Ik heb nog nooit zoveel fouten tegelijk in mijn naam gezien. Op het padje naar de voordeur spreek ik de naam zoals hij er staat een paar keer hardop uit. Ik glimlach, dit moet een brief zijn van Iwona. Terug in de woonkamer verstop ik hem heimelijk tussen mijn papieren. Hier zou Matylda hem niet vinden.

Als Matylda even later naar de sportclub vertrekt, haal ik de envelop terug boven. Ik glimlach weer en terwijl ik met twee vingers over de handgeschreven woorden streel, tracht ik me voor te stellen waarom Iwona me geschreven heeft. Wat kon ze me nu, na al die jaren, nog te vertellen hebben. Ik open de envelop en haal er de afgescheurde helft van een A4-blad uit. Mijn ogen zakken als vanzelf naar het einde van de brief. “Iwona”. Uiteraard.

Toen ze pas vertrokken was, dacht ik voortdurend aan haar, maar de dagelijkse beslommeringen vulden haar afwezigheid. Nu roept mijn geheugen haar enkel terug in een context waar ze past.

Iwona. Ze was vijftien toen ze bij ons op school belandde. Ik had haar niet in de klas maar hielp haar met haar huiswerk. Dankzij mijn Poolse vrouw kende ik een paar woorden Pools. Dat kon helpen, dachten ze.

Iwona deed erg hard haar best. Elke dinsdag stond ze me stipt om kwart voor vier op te wachten aan het klaslokaal. Haar vlijt loonde, ze leerde snel bij. Ook haar contact met de klasgenoten verliep vlot. Al gauw had ze enkele vriendinnen. Je zag haar zelden alleen.

Zo ging het enkele weken. Of waren het maanden? En toen begon het te keren. Ik moest al eens op haar wachten, ze vergat dingen mee te brengen, was er met haar hoofd niet bij. Ze

begon zich op te maken. Veel te zwaar, zoals dat gaat bij jonge meisjes die experimenteren met make-up. Haar fel beschilderde gezicht stond in schril contrast met haar uitgelaten manier van doen. Het deed me deugd haar vrolijk te zien, alleen was het niet bevorderlijk voor de reden van mijn aanwezigheid in haar leven.

“Scheelt er wat, Iwona? Ben je verliefd?”

Ze kleurde een beetje, wendde haar blik af en werkte verder. Nadien deed ze de grootste moeite om weer de vlijtige student van eerder te zijn. Verliefd zijn is nochtans niet verkeerd als het je vrolijk maakt.

Het was een van de warmere lentedagen in maart. Mijn lesdag eindigde bij de korte namiddagspeeltijd. Ik nam mijn spullen en mijn jas en was blij dat ik met zo'n mooi weer vroeger naar huis kon.

Bij het buitengaan zag ik Iwona zitten. Ik herkende haar direct aan haar stijl, die niet courant was voor de jongeren op onze school. Haar vlasblonde haar leek nog witter tegen de pikzwarte gehaakte trui die ze vaak droeg. Ze zat op de drempel, met haar knieën hoog opgetrokken, alsof ze het koud had.

“Iwona?” zei ik, “Wat doe je hier?”

Geen reactie. Toen ik me op ooghoogte zette, zag ik dat ze recht voor zich uit staarde. Rooddoorlopen waterige ogen in een betraand gezicht.

“Maar meisje toch,” zei ik, “wil je erover praten?”

Ze legde haar gezicht in haar handen en hilde opnieuw. Wat ik ook zei of vroeg, haar antwoord was altijd hetzelfde: ze schudde heftig nee met haar hoofd.

“Zal ik je ouders opbellen?”

“Nee” gilte Iwona nu en snikte luid.

Na overleg met de directie, en een mislukte poging om thuis toch iemand te contacteren, restte er één logische oplossing: ik zou Iwona mee naar huis nemen. Mijn vrouw zou in haar eigen taal misschien tot haar doordringen. Iwona volgde me gedwee. Hoe verder we van school wegreden, hoe meer ze scheen te ontspannen. Maar praten deed ze niet.

Thuis bood ik haar een drankje aan, en een vieruurtje. Ze weigerde alles. Uiteindelijk duwde ik een glas water in haar handen.

“Je bent verzwakt en uitgedroogd van het huilen, je moet drinken.”

Ze hield het met twee handen vast, alsof het een kop warme soep was op een ijsskoude wintermiddag, en nipte snelle kleine slokjes weg.

Daar zaten we.

Matylda zou pas rond 6 uur thuiskomen, dat was nog meer dan twee uur. Wat zou ik zelf gewild hebben aan die leeftijd, vroeg ik me af.

“Kom Iwona, ik toon je je kamer.”

Ze liep achter me aan naar de logeerkamer. Daar gaf ik haar een handdoek en toonde haar de badkamer. Misschien kon het helpen als ze zich opfriste. Als een robot sjokte ze overal achter mij aan, tot ik haar, op het einde van mijn rondleiding, opnieuw in haar kamer parkeerde.

Op twee stappen van het bed bleef ze staan.

“Ik laat je hier. Ontspan je maar, doe alsof je thuis bent.”

Ik wachtte even om zeker te zijn dat mijn woorden wel ter bestemming kwamen. Dan sloot ik de deur en ging weer naar beneden. Ik belde Matylda op haar werk en legde de situatie kort uit. Ze lachte eens.

“Geen probleem, de tolk komt eraan.”

Lieve Matylda. We hadden zelf geen kinderen, en het zag ernaar uit dat we er ook nooit zouden hebben.

Toen Matylda iets vroeger dan normaal thuiskwam, ging ze bijna onmiddellijk naar boven. De flarden die ik opving kwamen enkel van Matylda. Mijn Pools was helaas te beperkt om er iets van te verstaan.

Stevige passen klonken door de hal voor ze het salon binnenkwam.

“Wie is Jordy?”

“Jordy? Die ken ik niet. Waarom? Wat zegt ze?”

“‘Jordy’ . Dat zegt ze.” Ze sloeg haar ogen op en zette zich met een plof in de zetel. “Als ze niets wil zeggen, is het moeilijk om haar te helpen. Ik heb gezegd dat we over een half uur eten. Dan moet ze maar naar beneden komen.”

Iwona kwam uiteraard niet uit eigen beweging naar beneden. Ze lag boven op bed en reageerde niet als ik haar naam zei. Ik geloofde nooit dat ze sliep. We zagen haar de hele avond niet meer

Toen ik de volgende morgen op haar deur klopte, kreeg ik geen antwoord. De kamer was leeg, het bed netjes opgemaakt. Iwona was verdwenen.

Nu sta ik hier met dat briefje in mijn hand.

Ze bedankt mij voor de ontvangst toen die bewuste avond. Helaas had ze niet kunnen slapen en daarom was ze in de loop van de nacht terug op weg gegaan naar een vriend, Jordy, die haar een tijdje heeft opgevangen. Na enkele weken raakte ze opnieuw op de dool. De baby werd in een opvanggezin geplaatst - *Baby? Er komt een krop in mijn keel en de haren op mijn armen springen omhoog* - maar nu heeft ze werk gevonden, niet zo ver van mijn huis.

Ze vraagt me naar café “Au Crépuscule” te komen. Vanavond om 21 uur.

Hoe ga ik dat aan Matylda wijsmaken? Iwona is voor haar taboe sinds die nacht. ‘*Dat ondankbaar schepsel*’ noemt ze haar.

En dan nog in de Au Crépuscule. Ik kan net zo goed al een advocaat nemen.

Later op de avond ga ik op stap. Zogezegd met een vriend. Vreemd dat zo’n jong meisje in zulk dubieus bruin café wil afspreken, maar goed, is het er misschien veranderd.

Ik parkeer mijn wagen in de straat achter het café. Terwijl ik naar de ingang stap, hoor ik gegiechel. Een groepje jongeren zit op de grond tegen de achtergevel van het café. Hoewel er geen sigarettengeur hangt, zie ik ze roken. Ik hoef geen kenner te zijn om te begrijpen dat dit niet deugd. Bovendien zien ze er allesbehalve verzorgd uit.

Het is erg vroeg, nog geen acht uur. Dat geeft me de gelegenheid de situatie wat op te nemen. Vanaf de donkerste hoek van de toeg heb ik een goed overzicht. Overal hangen affiches met aankondigingen van feestjes en evenementen. Een schaars geklede dame loopt rond om de aandacht te trekken. Hoelang zal het duren voor ze mij in haar vizier krijgt? Ik maak me zo onzichtbaar mogelijk en ik wens vurig dat hier niemand zit die mij kent. Zou Iwona hier werken? Ik verslik me bij de gedachte.

Even voor 9 uur gaat de deur open. Ik schrik, het zijn die junkies die achter het café zaten te roken. Ze worden plots stil als ze binnenkomen, maar de lach zit nog op hun gezichten. Ze zijn met z’n zessen. Allemaal meisjes. Dan gaat de deur opnieuw open en komen er nog een

jongen en een meisje binnen. Het meisje kijkt snel het café in, alsof ze een vrije plaats zoekt. Maar net zoals ik dacht, sluiten de twee zich aan bij de rest van de groep. Ze wandelen door onder een lichtpunt, en dan herken ik Iwona. Haar vlasblonde haar heeft er een roze en een blauwe kleur bijgekregen. Ze draagt weer iets zwarts, en daarover iets dat op een deken lijkt, met schotse ruit. *'Het spijt me dat ik uw deken heb meegenomen, maar het leek me nuttig. Ik gebruik het nog altijd'* stond in haar brief.

Ik wacht tot de jongeren hun weg door het café gevonden hebben, naar de plaats waar ze moeten zijn, drink mijn pint helemaal leeg en ik vertrek zonder me nog om te draaien. Iwona. Ik koester de lach op haar gezicht. Onze baby kan ik niet meer helpen, maar ik hoop dat ze op een dag echt gelukkig zal zijn.

Kristel G. Clément – juni 2021

Photo by [Paul Kramer](#) on [Unsplash](#)